

METODY INŻYNIERII WIEDZY

WALIDACJA KRZYŻOWA
dla ZAAWANSOWANEGO
KLASYFIKATORA KNN
ĆWICZENIA

Akademia Górniczo-Hutnicza
Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki
i Inżynierii Biomedycznej
Katedra Automatyki i Inżynierii Biomedycznej
Laboratorium Biocybernetyki
30-059 Kraków, al. Mickiewicza 30, paw. C3/205
horzyk@agh.edu.pl, Google: Adrian Horzyk

WALIDACJA KRZYŻOWA

k-fold CROSS-VALIDATION

- ✓ Umożliwia wykorzystanie całego zbioru danych zarówno do uczenia, jak również do walidacji modelu.
- ✓ Służy do określenia jakości modelu już w trakcie jego adaptacji / uczenia, w celu wyeliminowania problemu **przeuczenia się (*overfitting*)**.
- ✓ Polega na podziale zbioru uczącego na k równolicznych podzbiorów, z których $k-1$ jest wykorzystanych do uczenia / adaptacji modelu, a 1 podzbiór służy do walidacji modelu.

WALIDACJA KRZYŻOWA DLA KLASYFIKATORA KNN

- ✓ Zbuduj zaawansowany klasyfikator kNN i dobierz dla niego najlepsze k z wykorzystaniem walidacji krzyżowej z doborem losowym lub sekwencyjnym wzorców walidacyjnych proporcjonalnie wybranych dla każdej klasy.
- ✓ Zaawansowany klasyfikator kNN wykorzystuje głosowanie poprzez ważone odległości od klasyfikowanego punktu. Im dalej głosujący się znajduje tym jego głos ma mniejsze znaczenie.
- ✓ Ponadto zaawansowany klasyfikator stosuje normalizację względem ilości reprezentantów danej klasy w zbiorze uczącym dla uniknięcia faworyzowania klas bardziej licznych.
- ✓ Dodatkowo dokonujemy eksperymentowania z doborem ilości podziałów zbioru dla walidacji krzyżowej od 3 do 10.

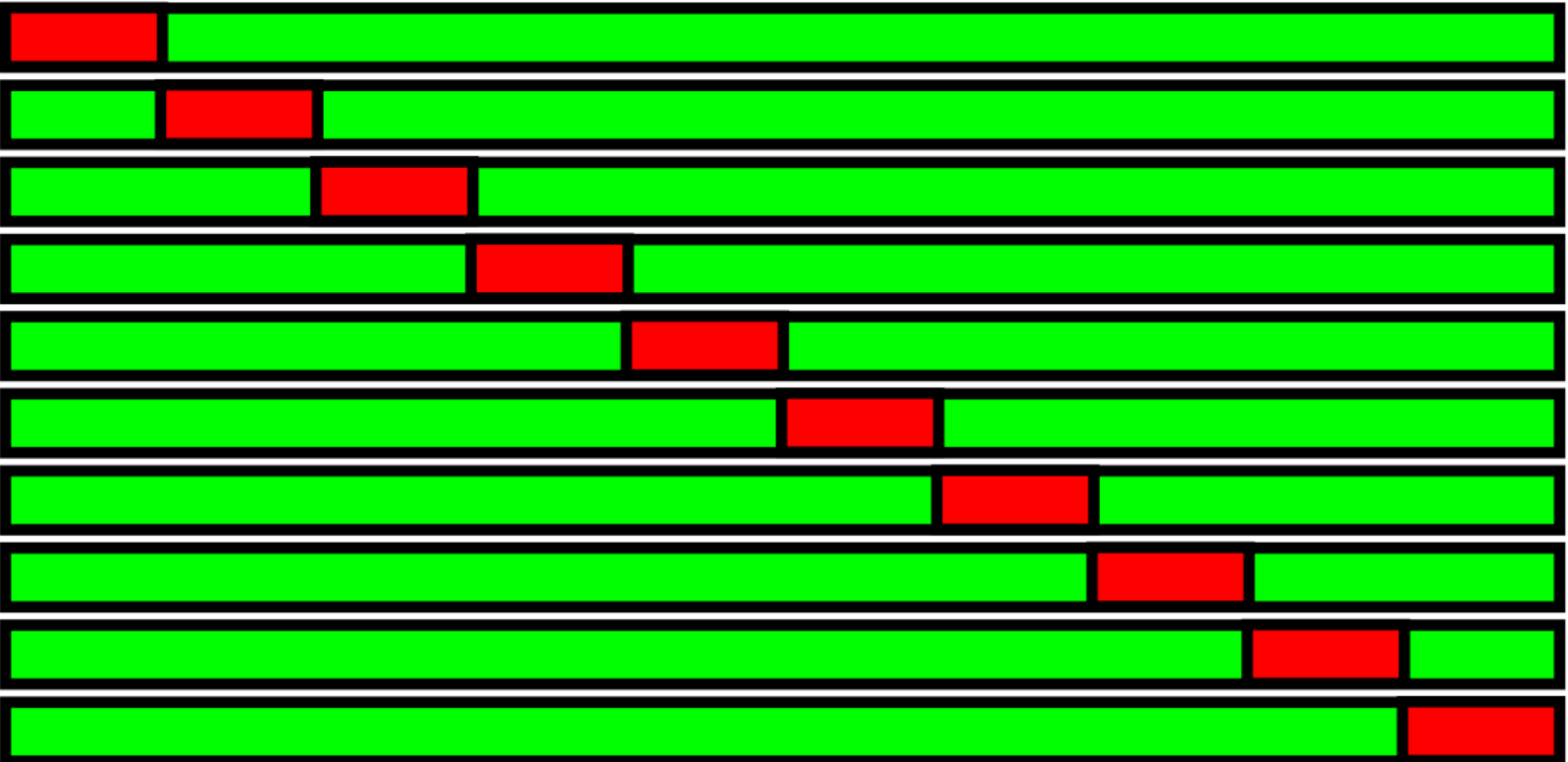
PRZYKŁAD

10-krotnej walidacji krzyżowej

CAŁY ZBIÓR DANYCH DZIELONY JEST

NA CZĘŚĆ UCZĄCĄ I WALIDACYJNĄ

PARAMETRY METODY WALIDACJI KRZYŻOWEJ

Dobór parametru k zależy jest od wielkości zbioru danych i ich rodzaju. Dla dużych zbiorów danych stosuje się $k=3$ w celu zmniejszenia ilości adaptacji modelu. Dla mniejszych zbiorów danych zwykle stosuje się większe wartości k , żeby nie uszczuplać zbioru uczącego za bardzo, co mogłoby spowodować budowę słabej jakości modeli. Najczęściej stosuje się $k=10$.

Sposób podziału zbioru danych na k podzbiorów jest niemniej istotny, gdyż jeśli wzorce są posortowane wg klas w zbiorze uczącym, wtedy wybór kolejnych podzbiorów może powodować uwzględnienie w walidacji tylko wzorców jednej klasy, a ponadto znaczne uszczuplenie wzorców uczących dla tej klasy, co jest bardzo niekorzystne z punktu widzenia budowy modelu!

Najlepiej dobierać wzorce **proporcjonalnie** do ich liczności i reprezentacji poszczególnych klas tak, aby były reprezentatywne.

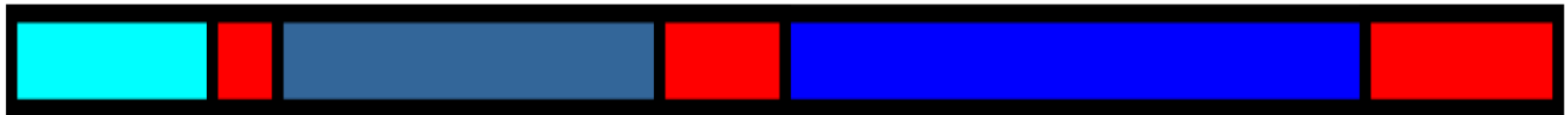

4-krotnej walidacja krzyżowa z proporcjonalnym wyborem wzorców

CAŁY ZBIÓR DANYCH DZIELONY JEST PROPORCJONALNIE

DO LICZNOŚCI KLAS NA CZĘŚĆ UCZĄCĄ I **WALIDACYJNĄ**

N-krotna walidacja krzyżowa *leave one out cross-validation*

N-krotna walidacja krzyżowa zakłada dobór $k=N$, gdzie N to ilość wzorców zbioru danych uczących.

W takim przypadku tylko 1 wzorzec jest wykluczany ze zbioru uczącego i traktowany jako walidacyjny.

Nauka jest więc powtarzana N -krotnie na zbiorach utworzonych poprzez pominięcie 1 wzorca stosowanego do walidacji.

Usunięcie jednego wzorca zwykle nie daje reprezentatywnych wyników działania odnośnie jakości modelu i jego możliwości generalizacji.

MODYFIKACJE METODY WALIDACJI KRZYŻOWEJ

W celu uzyskania lepszego działania metody, zbiór danych powinien być dzielony w taki sposób, żeby stosunek reprezentantów poszczególnych klas w zbiorze walidacyjnym był mniej więcej taki sam jak w całym zbiorze uczącym.

Z tego powodu zaleca się posortowanie zbioru danych uczących w taki sposób, żeby można było z każdej klasy wybierać kolejne podzbiory do walidacji krzyżowej w sposób **reprezentatywny** dla całego zbioru danych uczących.

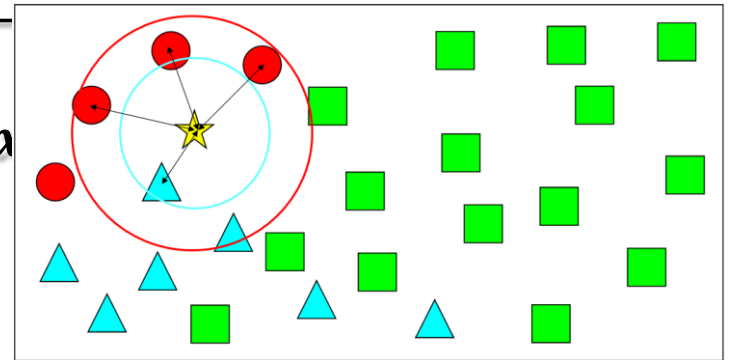
Czasami stosuje się również uproszczoną metodę selekcji $1 / k$ wzorców ze zbioru uczącego do walidacji, polegającą na **losowaniu tych wzorców z całego zbioru (*random subsampling*)**, a pozostałe wykorzystywane są do adaptacji / uczenia modelu.

ZALECENIA CO DO IMPLEMENTACJI METODY KNN

1. Wczytanie danych z zbioru uczącego, np. zbiór Iris, umieszczając dane w tabeli lub 5 kolumnowej tablicy elementów typu float.
Zbiór uczący składa się ze zbioru par $\langle \mathbf{x}^i, y^i \rangle$, gdzie $\mathbf{x}^i$ jest zbiorem parametrów wektorów $\mathbf{x}^i = \{x_1^i, \dots, x_n^i\}$ definiujących obiekty, y^i jest indeksem lub nazwą klasy, do której obiekt $\mathbf{x}^i$ należy i którą razem z innymi obiektami tej klasy definiuje.
2. W podstawowej wersji tej metody dla wybranego k tworzymy podstawową pętlę obliczeniową, w której obliczamy odległość Euklidesa klasyfikowanego wzorca $\mathbf{x}$ (zadanego w postaci wektora określonych cech) do wszystkich wzorców uczących:

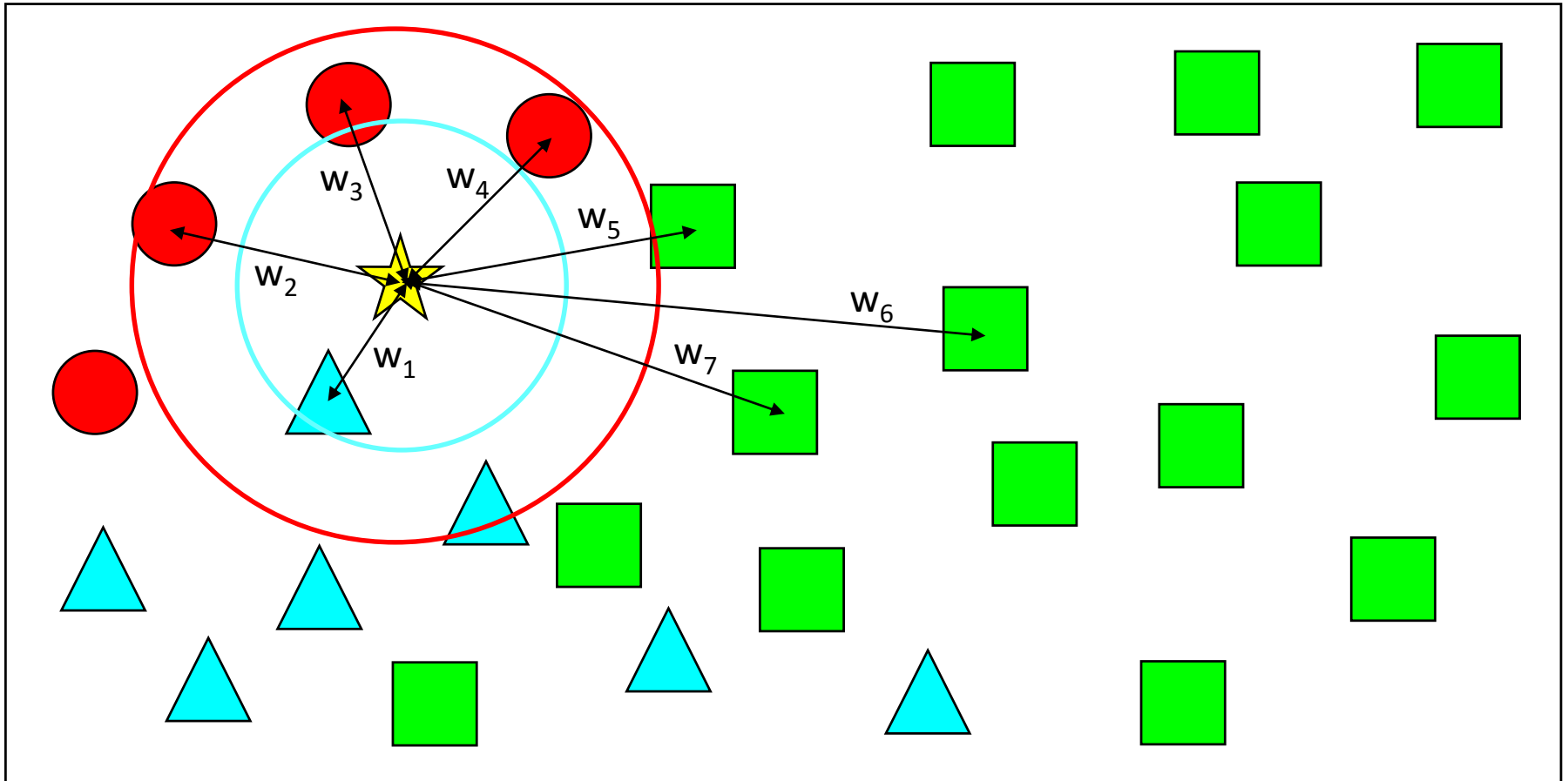
$$\|\mathbf{x} - \mathbf{x}^k\|_2 = \sqrt{\sum_{j=0}^J (x_j - x_j^k)^2}$$

3. Wynikiem jest ta klasa, która powiązana jest z największą ilością wzorców spośród tych k najbliższych. Wzorzec testowy do klasyfikacji podajemy z konsoli.
4. W ogólnej wersji metody stworzymy tablicę najbliższych wzorców do dla poszczególnych k , wyznaczamy dla nich zwycięską klasę i najlepsze k .

MODYFIKACJE METODY K NAJBLIŻSZYCH SĄSIADÓW

- ✓ **Metoda Ważonych Odległości Najbliższych Sąsiadów (Distance Weighted Nearest Neighbors)** prowadzi do głosowania na temat klasyfikacji gwiazdki biorąc pod uwagę k najbliższych sąsiadów lub nawet wszystkie wzorce, lecz ich **głosy są ważne w zależności od ich odległości** (dla wybranej metryki) do gwiazdki: im dalej jest głosujący wzorzec tym ma mniejszą wagę. A więc wzorce położone najbliżej będą miały największy wpływ na wynik klasyfikacji:

ZAAWANSOWANA METODA K NAJBLIŻSZYCH SĄSIADÓW

- ✓ Z ważeniem odległości Najbliższych Sąsiadów
- ✓ Z normalizacją względem ilości reprezentantów klas: $N_1, N_2, N_3, \dots, N_L$ gdzie $N = N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_L$ jest ilością wszystkich wzorców uczących
- ✓ Walidacja krzyżową
- ✓ Dobranie k dla metody k NN, rozpoczynamy implementację od $k=N$, gdzie N to ilość wzorców uczących wszystkich klas po ich wyselekcjonowaniu metodą walidacji krzyżowej (cross-validation)

Wykorzystujemy więc znormalizowane sumy ważone odległości Euklidesa:

$$V_l = \frac{\sum_{k=0}^{K_l} \sqrt{\sum_{j=0}^J (x_j - x_j^k)^2}}{N_l}$$

Dla każdej klasy wyznaczamy taki współczynnik głosowania (voting coefficient) i wybieramy najmniejszy dla określonego K dla metody k NN, decydujący o klasyfikacji wzorca do określonej klasy l , przy założeniu, iż mamy do czynienia z L klasami.

UWAGI IMPLEMENTACYJNE

- ✓ W trakcie implementacji możemy posłużyć się tabelą lub tablicą (wtedy wartościom symbolicznym należy nadać wartości liczbowe) do reprezentowania i rozróżnienia wzorców uczących i walidacyjnych oraz zapisania klasy uzyskanej w wyniku działania metody, np.:

IRIS	ATTRIBUTES				TRAINED	true - learning	EVALUATED
No	leaf-length	leaf-width	petal-length	petal-width	class name	false - validation	class name
1	5,10	3,50	1,40	0,20	Iris-setosa	false	
2	4,90	3,00	1,40	0,20	Iris-setosa	false	
3	4,70	3,20	1,30	0,20	Iris-setosa	false	
4	4,60	3,10	1,50	0,20	Iris-setosa	false	
5	5,00	3,60	1,40	0,20	Iris-setosa	false	
6	5,40	3,90	1,70	0,40	Iris-setosa	true	
7	4,60	3,40	1,40	0,30	Iris-setosa	true	
8	5,00	3,40	1,50	0,20	Iris-setosa	true	
9	4,40	2,90	1,40	0,20	Iris-setosa	true	
10	4,90	3,10	1,50	0,10	Iris-setosa	true	
11	5,40	3,70	1,50	0,20	Iris-setosa	true	
12	4,80	3,40	1,60	0,20	Iris-setosa	true	
13	4,80	3,00	1,40	0,10	Iris-setosa	true	
14	4,30	3,00	1,10	0,10	Iris-setosa	true	
15	5,80	4,00	1,20	0,20	Iris-setosa	true	

UWAGI IMPLEMENTACYJNE

- ✓ Najlepiej przeglądać tablicę wszystkich wzorców obliczać wszystkie V_i równocześnie dodając odległość do odpowiedniej komórki tablicy V_i :

K	1	2	3	4	5
V_1					
V_2					
V_3					

- ✓ Warto zastosować tablicę najbliższych sąsiadów, którą aktualizujemy w trakcie przeglądania zbioru uczącego i obliczania odległości Euklidesa do wybranego wzorca testowego lub walidacyjnego. Dzięki temu możemy równocześnie wyznaczyć K najbliższych sąsiadów dla dowolnego K . Do określenia najbliższych wzorców stosujemy indeks wzorca z tablicy głównej podobnie klucz główny w relacyjnych bazach danych :

K najbliższych	Odległość Euklidesa	Indeks wzorca	Wynik klasyfikacji
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			